

Komentář k rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o rozpuštění Dělnické strany, sp. zn. Pst 1/2009 - 389

Jiří Nečas (348690)

Shrnutí skutkového stavu

Dělnická strana bylo politické uskupení, které bylo založeno v roce 2003 bývalými členy Sládkovy SPR-RSČ.¹ Její program byl extrémně nacionalistický a byl často charakterizován, ač podle mého názoru terminologicky nesprávně, jako krajně pravicový. Mezi jeho radikálnější body patřilo například vystoupení z Evropské unie a Severoatlantické aliance, zavedení určování národnosti obyvatel či vystěhování všech ilegálních přistěhovalců.² Daleko více než oficiálním programem se však Dělnická strana na veřejnosti projevovala svými výstupy, ať už formou vyjádření svých představitelů, směřující mimo jiné k silné kritice stávajícího politického a ústavního zřízení, nebo nejrůznějšími demonstracemi. Právě možná ta nejznámější, která se udála 4. října 2008 na litvínovském sídlišti Janov, a které se později začalo říkat „bitva o Janov“, stála za prvním návrhem vlády na rozpuštění Dělnické strany. Ten byl podán k Nejvyššímu správnímu soudu dne 5. prosince 2008. Tehdejší ministr vnitra Ivan Langer jej okomentoval slovy: „*Pobár trpělivosti s Dělnickou stranou přetekl. Jako jednu ze svých priorit jsem při nástupu do funkce uvedl boj proti všem formám extremismu, rasové či jiné nesnášenlivosti. (...) není možné, aby se pod rouškou svobodné soutěže skrývala uskupení, která nejsou slučitelná s demokratickým myšlením.*“³ Nejvyšší správní soud však vládní návrh dne 4. března 2009 zamítl, přičemž mimo jiné konstatoval: „*Vláda v nyní posuzované věci neprokázala svá tvrzení o spolupráci Dělnické strany s hnutím Národní odpor (a ostatně ani skutečnost, že se jedná o extremistické neonacistické hnutí), o radikalizaci aktivit Dělnické strany směřujících ke uchopení moci nedemokratickou cestou, ani o porušení shromažďovacího zákona.*“⁴ Přes neúspěch vládního návrhu však soud také dodal, „*že zamítavé rozhodnutí o návrhu na rozpuštění politické strany nevylučuje podání jiného návrhu na rozpuštění stejné politické strany v budoucnu.*“ Vláda, již v jiném složení a s jiným

¹ BACH, Marek. *Dělnická strana*. 2005. 53 s. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce Josef Smolík. Dostupné z WWW: <http://is.muni.cz/th/182443/fss_b/Delnicka_strana.pdf>.

² *Dělnická strana - národní opozice* [online]. 27.7.2008 [cit. 2011-04-28]. Program Dělnické strany. Dostupné z: <http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=74&Itemid=103>.

³ EICHLER, Pavel. *IDNES.cz* [online]. 5. 11. 2008 [cit. 2011-04-28]. Ministr vnitra Langer podal návrh na zrušení Dělnické strany. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/vnitro-podalo-navrh-na-zruseni-delnicke-strany-fr5-/domaci.asp?c=A081105_121956_domaci_jba>.

⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze 4. 3. 2009, sp. zn. Pst 1/2008 – 66. Dále jen „*Dělnická strana I*“

zastoupením, tak 23. září 2009 Nejvyššímu správnímu soudu předložila další návrh na rozpuštění Dělnické strany. Soud dal v této věci dne 17. února 2010 rozsudkem sp. zn. Pst 1/2009 - 389 vládě za pravdu a Dělnickou stranu rozpustil. Právě tento rozsudek je předmětem této práce.

Vláda ve svém druhém návrhu⁵, čítajícím 106 normostran, předložila velké množství důkazů, které podle vyjádření vlády dokazovaly porušování § 4 písm. a) a d) zákona o sdružování v politických stranách a politických hnutích Dělnickou stranou.⁶ První skupina těchto důkazů se vztahuje k propojení Dělnické strany s jinými ultranacionalistickými subjekty a k jejím veřejným akcím. V této skupině důkazů bylo zřejmě pro navrhovatele stěžejní zejména prokázat spolupráci s Národním odporem, neregistrovanou neonacistickou organizací. Dále vláda poukázala na více než desítku veřejných mítinků Dělnické strany i propojených subjektů, u kterých citovala extremistická vyjádření jejích představitelů a příznivců a popsala jejich chování. V druhé skupině důkazů vláda rozebrala program a stanovy Dělnické strany a pokusila se dalšími citacemi jejích představitelů dokázat, že vedle těchto proklamačních dokumentů měla Dělnická strana také jiné záměry. Jejich společným znakem bylo „*zrušení či podstatné omezení některých základních lidských práv a svobod,*“ čímž se Dělnická strana dopouští, „*jednání, které obrozňuje demokratické základy státu, porušuje ústavní pořádek a mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána.*“ V závěrečné důkazní skupině se vláda opřela o znalecké posudky, dokazující podobnost symboliky i ideologie k národnímu socialismu hitlerovského Německa.

Vláda tak dospěla k závěru, že Dělnická strana svým programem i činností (jakožto i činností jejích představitelů) porušuje ústavu, demokratický charakter státu, veřejný pořádek a práva občanů. Tyto skutečnosti podle ní ospravedlňují omezení svobody sdružování, a proto soudu navrhla Dělnickou stranu rozpustit.

Analýza argumentů soudu

Otázka rozpuštění politických stran vyžaduje nejen přesvědčivé důkazy, ale i pádné právní argumenty. Nejvyšší správní soud se v předmětném rozsudku odvolal na argumentaci v rozsudku *Dělnická strana I*, nicméně ji ve stručnosti zopakoval zejména v odstavcích 226-236. Důležité jsou také odstavce 196- 225, týkající se samotné projednatelnosti návrhu. Opomenout ovšem nelze v tomto ohledu ani závěr, který je rozepsán v odstavcích 624-667.

Soud pochopitelně nemohl pominout především problematiku překážky věci rozhodnuté (§§ 203-221). Protože soud se v rozsudku *Dělnická strana I* předmětnou věcí již zabýval, musel předložit argumenty, proč se v uvedené věci nejedná o prolomení zásady *res iudicata*. V tomto

---

⁵ Dostupný z <http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=art&art_id=404>.

⁶ Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů.

případě je totiž zřejmá totožnost účastníků řízení i totožnost samotné projednávané věci. Soud zde především tvrdí, že nelze rozhodnutí v rozsudku *Dělnická strana I* chápat způsobem, že Dělnické straně byla jednou provždy dána garance nerozpustitelnosti. Takové chápání by totiž bylo v rozporu s konceptem bránící se demokracie. Lze si totiž představit hypotetickou politickou stranu, která se v době původního rozsudku chová právně i demokraticky zcela konformně, nicméně později se může projevovat zcela jiným způsobem. Z tohoto důvodu tedy totožnost účastníků překážkou k opětovnému řízení o rozpuštění politické strany není. O něco déle se soud musel zabývat problematikou totožnosti projednávané věci. K tomu soud dodal, že „*v novém řízení nelze posuzovat již dříve projednaná skutková tvrzení a důkazy.*“ Proto musel odmítnout argumentaci navrhovatele ohledně porušení shromažďovacího zákona shromážděními v Hradci Králové a Litvínově, jelikož se těmito tvrzeními zabýval již v rozsudku *Dělnická strana I*. V těchto případech soud nebral v potaz ani nové skutečnosti, které navrhovatel prokázal. Stejně tak odmítl samostatně posoudit domnělou spolupráci Dělnické strany a Národního odporu před 4. březnem 2009 (tedy před rozhodnutím v rozsudku *Dělnická strana I*). Protože ale vláda předložila tvrzení o spolupráci těchto organizací i po 4. březnu 2009, soud se jimi zabýval, a to i v souvislosti s již projednanými tvrzeními, aby mohl být prokázán vývoj a tendence této spolupráce. Soud totiž konstatoval, že „*ve vztahu ke novému kontextu není vyloučeno projednat a vyhodnotit i tvrzení týkající se činnosti politické strany před nabytím právní moci původního rozhodnutí.*“

Dále se soud zabýval ochrannou lhůtou, která poskytuje politickým stranám ochranu před pozastavením nebo rozpuštěním, a to od doby vyhlášení voleb do posledního dne jejich konání. Soud nicméně poukázal na ustanovení § 15 odst. 2 zákona o sdružování v politických stranách a politických hnutích, podle něhož se tato ochranná lhůta nevztahuje na politické strany, na něž byl podán návrh na rozpuštění nebo pozastavení podle § 4 tohoto zákona. Podle soudu se vláda ve svém návrhu opírala pouze o ustanovení v § 4, proto ochranná lhůta nepředstavovala překážku v řízení.

Jednou z věcí, se kterou se musel v obecné rovině soud potýkat již v rozsudku *Dělnická strana I*, byl samotný institut rozpouštění politických stran, a to zejména z důvodu ideologických, protože tuto otázku doposud neřešil. K tomu soud judikoval, že politické strany v zastupitelské formě demokratického systému požívají zvýšené ochrany. Každý zásah do tohoto shromažďovacího práva proto musí být pro demokratickou společnost nezbytný. Soud se také krátce zabýval institutem pozastavení, který dal do protikladu k rozpuštění politické strany. Vláda či prezident by při podávání návrhu měli pečlivě zvážit, zda protiprávnost konkrétní politické strany je třeba vyhodnotit jako jednorázovou nebo trvající skutečnost. S ohledem na to by pak navrhovatel měl danou věc kvalifikovat jako návrh na pozastavení či rozpuštění politické strany.

Pozastavení je určeno případům, kdy protiprávnost je méně závažná či ojedinělá situace, kterou je možno v krátké době odstranit. Oproti tomu rozpuštění politické strany má závažnější důsledky, a proto by tento institut měl být využíván jen ve vážných a neodstranitelných případech.

Dále soud zopakoval, že břemeno důkazní i břemeno tvrzení je na navrhovateli, tedy v daném případě na vládě. Její procesní povinností tak je, aby soudu předložila všechny potřebné důkazy prokazující její tvrzení, že činnost dané politické strany je v rozporu s § 4 zákona o sdružování v politických stranách a v politických hnutích.

Domnívám se, že stěžejním bodem právní argumentace soudu je určení čtyř podmínek, jejichž kumulativním splněním je shledán důvod k rozpuštění politické strany. Jsou jimi (1) zjištěné chování politické strany je protiprávní; (2) je této straně přičitatelné; (3) představuje dostatečně bezprostřední hrozbu pro demokratický stát; (4) zamýšlený zásah je přiměřený sledovanému cíli, tzn. není narušena proporcionalita mezi omezením práva sdružovat se v politických stranách a zájmem společnosti na ochraně jiných hodnot (§ 228).

Splněním jednotlivých podmínek se soud zabýval v části šesté – Závěry soudu (§§ 624 – 667). Pokud jde o **protiprávnost činnosti**, soud poukázal zejména na výroky představitelů a členů strany ve stranickém tisku i na veřejných shromážděních, jejichž snahou bylo omezit základní práva a svobody určitých skupin. Dále také odkázal na programovou i symbolickou podobnost s německým nacionálním socialismem a rozpor s § 5 odst. 1 zákona o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, podle něhož strany nesmějí vykonávat funkce státních orgánů, ani je nahrazovat. Konečně se soud u této podmínky vypořádal s problematikou svobody projevu, kde konstatoval, že Dělnická strana se protiprávnosti (přesahující v testu proporcionality svobodu projevu) dopustila především výzvami a podněcováním k násilí.

V sedmi odstavcích se soud posléze zabýval **přičitatelností jednání**. Tato část je významná především proto, že soud se musel vypořádat s problematikou politické strany jakožto právnické osoby, která nemá sama o sobě vůli. Soud se tak opřel o tvrzení navrhovatele, že projevy na shromážděních Dělnické strany i v jejím stranickém tisku lze přičíst Dělnické straně.

Poté soud přikročil k přezkumu **bezprostřednosti rizika** pro demokratický stát. Zde soud konstatoval, že riziková není pouze samotná možnost získání parlamentní většiny a následného „protidemokratického“ chování, ale riziko představuje také možnost i pouze na lokální úrovni „(...)destabilizovat stávající institucionální a právní systém, a zejména stav, kdy tak může činit či dokonce čini opakovaně a stát jen s vynaložením nepřiměřeného úsilí a prostředků garantuje ochranu práv svobod obyvatel dané lokality.“ (§ 643) Na příkladě „bitvy o Janov“ soud argumentuje, že Dělnické straně se podařilo motivovat nezanedbatelné síly směřující k násilí na určitých skupinách obyvatel, čímž bylo lokálně potvrzeno riziko pro demokratický stát. Opět má význam nejen ideologická

podobnost s německým nacistickým režimem. Soud také vzal v potaz, že nebylo prokázáno, že by v Dělnické straně docházelo k tendenci k méně extremistickým protiprávním projevům.

Konečně se soud zabýval **testem proporcionality** mezi „*omezením práva sdružovat se v politických stranách a zájmem společnosti na ochraně jiných hodnot.*“ (§ 651) Soud tak postavil na jednu misku vah svobodu projevu a svobodu sdružovací a shromažďovací, na níž má právo Dělnická strana, a na druhou misku základní lidská práva a svobody a jejich garanci v demokratické společnosti. Jak plyne z rozhodnutí, druhá miska tu první převážila. Podstatnou skutečností pro soud bylo, že jednání Dělnické strany (respektive jednání jí přičitatelné) směřovalo právě proti demokratickému pojetí společnosti a jejím právům a svobodám. Dělnická strana podle soudu bez pochyb navazovala na nacionálně socialistickou ideologii a jako taková šířila nenávist a násilí. Z těchto důvodů soud navíc naznal, že jednání Dělnické strany je protiprávní již v takové intenzitě, že jako vhodný prostředek k nápravě nelze použít institut pozastavení politické strany. Soud tak dospěl k názoru, že rozpuštění Dělnické strany není v rozporu s testem proporcionality tohoto zásahu.

Diskuse argumentů soudu

Zcela se ztotožňuji s tvrzením soudu ohledně problematiky překážky věci rozhodnuté. Je v demokratické a racionální společnosti nemyslitelné, aby strana byla soudem jednou pro vždy aprobována jako vyhovující právnímu řádu. Na druhou stranu také se soudem souhlasím, že před soudem nelze uvádět stále stejná skutková tvrzení a důkazy. Navrhovatel by pak mohl neustále opakovat totéž nebo by ad absurdum mohl vyčkat na jiné složení soudního senátu, kterému by předložil staronový návrh. Je nepochybné, že by se v takovém případě snížila právní jistota každé politické strany.

Nemám zásadních námitek ani proti výkladu soudu ohledně právního rámce rozpouštění politických stran, byť jej zřejmě chápu liberálněji než samotný soud. Této tématice se však budu věnovat až v následující kapitole.

Naopak důkladněji bych se nyní rád podíval na čtyři podmínky, které soud určil jako *sine qua non* pro rozpouštění každé politické strany. Zejména první dvě podmínky mají velmi obecný charakter, takže je možno je chápat velmi široce. **Protiprávnost** sama o sobě může zahrnovat velké množství protiprávního jednání politických stran, o jejichž existenci jsme informováni téměř každý den ve veřejných sdělovacích prostředcích. Samozřejmě protiprávnost ve smyslu tématiky rozpouštění politických stran je nutno chápat daleko úžeji, a to v kontextu § 4 zákona o sdružování v politických stranách a politických hnutích. Podmínka protiprávnosti tak může být (v konkrétním případě) naplněna tehdy, pokud politická strana porušuje ústavu, ohrožuje veřejný

pořádek nebo práva a svobodu občanů či je jejím cílem odstranění demokratických základů státu. Všechna tato ustanovení mají ústavní oporu s jednou výjimkou. V tomto výčtu jsem totiž vynechal zákaz porušování zákona. Domnívám se, že tento zákaz lze vykládat jen v souvislosti se souběžným porušením ústavního předpisu. Prokázaná protiprávnost proto musí být vždy protiústavní. Je tomu tak i proto, že, slovy soudu, politické strany mají v zastupitelské demokracii velký význam a jako takové jsou hodny zvláštní ochrany (§ 227), kterou poskytuje ústavní právo. To při zachování principu proporcionality pak může sloužit i k opačnému účelu – tedy k důvodu pro zrušení politické strany. Zákaz porušení zákona tak chápu jako prostředek, jímž může být rozšířena argumentace navrhovatele, ale jen podpurným způsobem a jako doplněk k tvrzením o protiústavním chování politické strany. Při čtení odůvodnění soudu jsem však nenabyl dojmu, že by chování Dělnické strany bylo v tomto směru protiprávní. Podle mého názoru samotná programová podobnost nacionálnímu socialismu, užívaná symbolika ani xenofobní projevy ještě protiústavnost zakládat nemohou. Mnohem spornější je situace u otázky podněcování k násilí, kde je možný konflikt s ústavností daleko patrnější. Důkazy ani argumentace soudu mě však v tomto ohledu o protiprávním jednání Dělnické strany příliš nepřesvědčila. Podobně zřízení Ochranných sborů⁷ je podle mého názoru velmi blízko kritickému bodu, byť ani zde nemohu sdílet dojem soudu, že by jimi Dělnická strana vykonávala funkce státních orgánů či je nahrazovala.

Se soudem nemohu zcela souhlasit ani v části, kde se zabývá **přičitatelností** jednání Dělnické straně. Soud se v této části zabýval především výroky, které se vyskytovaly ve stranickém tisku a které byly vyřčeny na veřejných akcích Dělnické strany. Pokud jde o stranický tisk, nemám o přičitatelnosti jednání Dělnické straně pochyb. Dělnická strana jakožto vydavatel (příp. alespoň výhradní podporovatel) stranického tisku má příležitost jí poskytnuté články podle potřeby editovat, nepublikovat či naložit s nimi jiným způsobem, a to vždy před samotným zveřejněním takového názoru. Jak ostatně potvrzuje také § 4 tiskového zákona⁸, odpovědnost za obsah nese vydavatel. Daleko spornější je podle mého názoru otázka přičitatelnosti výroků, které byly proneseny na akcích Dělnické strany. Nemyslím si totiž, že by samotné poskytnutí možnosti vyjádřit se zakládalo odpovědnost tomu, kdo tuto možnost poskytl. Nepopírám, že je obtížné si představit, že by na akcích Dělnické strany vystupoval někdo s opačným politickým názorem. Na druhou stranu je mylné se domnívat, že toto extremistické politické hnutí je zcela názorově konzistentní. Z tohoto důvodu se domnívám, že vyjádření na veřejných akcích, která nejsou

---

⁷ Což byla zvláštní „ochranná“ složka Dělnické strany, která měla podle Dělnické strany poskytovat ochranu stranických představitelům a pomáhat občanům při řešení nejrůznějších problémů. Jejich skutečná činnost však byl mnohem aktivističtější.

⁸ Zákon č. 46/2000 Sb. o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

prohlášeními Dělnické strany, nelze přičíst Dělnické straně jako celku. Na rozdíl od tiskového vyjádření, veřejné akce neposkytují možnost přiměřené reakce schopné předem odvrátit protiprávní tvrzení. Analogicky nelze přičíst určité jednání ani televizi či rozhlasu, která odvysílá rozhovor obsahující politické názory. Je vždy možné postihnout jedince za určitý verbálně pronesený výrok, přičítat jej však politické straně jako celku, a dokonce jej považovat za důvod k rozpuštění politické strany, nepovažuji za vhodné.

Protože jsem neshledal protiprávní jednání Dělnické strany v takové intenzitě, aby mohlo být kvalifikováno podle § 4 zákona o sdružování v politických stranách a politických hnutích, nemyslím si ani, že by jednání Dělnické strany představovalo **bezprostřední riziko** pro demokratický systém. Domnívám se, že užší interpretace zákazu protiprávnosti podle § 4 zmíněného zákona se v jisté míře shoduje s ochranou před bezprostředním rizikem pro demokratický systém. Strana, která se chová tak, že představuje toto riziko, se a maiori ad minus chová zároveň i protiprávně. Souhlasím tedy v podstatě s navrhovatelem i soudem, že nezáleží, zda jednání strany představuje riziko celostátně či regionálně, nebo kolik má dotčená strana volebních preferencí. Rozhodující je postoj strany k ústavnímu systému, a to nikoliv verbálně, ale fakticky.

Test **proporcionality** proto podle mého názoru měl dopadnout ve prospěch svobody sdružovací a svobody projevu. Nemyslím, že by chování Dělnické strany bylo protiprávní ve smyslu § 4, takže se nemohu ani domnívat, že rozpuštění Dělnické strany bylo správným rozhodnutím. Samotný ideový ani symbolický příklon k nacionálnímu socialismu, jakkoliv je v tomto případě přinejmenším sporný, nezakládá existenci zásahu do práv a svobod ostatních. Jiná situace je u podněcování k násilí či jeho přímého vykonávání. Nemyslím si nicméně, že by bylo před soudem prokázáno, že by se Dělnická strana v intenzitě hodné rozpuštění takto chovala. Je tomu tak zejména proto, že nesouhlasím se soudem ohledně přičitatelnosti všech výroků členů a příznivců Dělnické strany této politické straně jako celku. Jestliže soud souhlasí s předsedou Dělnické strany ohledně toho, že rozpuštěním této strany nedojde k zániku názoru – tedy dle mínění soudu příklonu k nacionálnímu socialismu a s tím spojenému podněcování k násilí (§ 666) – pak zásah do svobody sdružovací se jeví jako naprosto neefektivní a zbytečný. Samotný akt rozpuštění politické strany tento extremistický postoj nemůže vymítit, tím spíše, jestliže soud vyčítá Dělnické straně chování individualit, ať už z řad příznivců, podporovatelů či členů. Z těchto důvodů mělo být v testu proporcionality upřednostněno právo sdružovací a svoboda projevu.

Vlastní názor

Na tomto místě bych rád dodal, že můj osobní rozpor s rozsudkem o Dělnické straně je z mé strany daleko více otázkou rozporu názorového a hodnotového než právního, a to přesto, že mé názory jsou na míle daleko od postojů a chování Dělnické strany. Přes veškerou kritiku, kterou jsem popsal výše, nepochybuji o vysoké právní kvalitě rozsudku a oceňuji i rozsáhlou, ale zároveň přehlednou a srozumitelnou argumentaci sedmičlenného senátu. Přesto se soudem nemohu sdílet základní axiomy, na kterých je tento rozsudek postaven. Rozpustit politickou stranu, a tím zároveň zakázat určitému ideovému proudu účast (a to de facto i do budoucna – viz konstatování soudu o hranicích budoucího jednání v § 658) na politické soutěži, považuji za natolik nesmírně závažný zásah do demokratického systému, že jej lze použít zcela výjimečně. Domnívám se, že nehmotná „škoda“ na demokratickém zřízení, které se soud dopustil rozpuštěním Dělnické strany, dalece převažuje „škodu“, kterou působila demokratickému zřízení Dělnická strana. Nechci tímto tvrdit, že rozpuštění politické strany a s tím spojený koncept bránící se demokracie je třeba opustit. Domnívám se však, že jejich použití je třeba omezit jen na případy, kdy je stranou prokazatelně organizováno násilí, a to ať už proti státu, politické konkurenci nebo jakýmkoliv jedincům. Z tohoto hlediska mě nicméně důkazní argumentace navrhovatele ani soudu nepřesvědčila. Daleko liberálnější postoj než soud zaujímám k verbálním i písemným ideologickým projevům. Podle mého názoru nelze samotnou ideologii klasifikovat jako násilnickou a tedy protiprávní, podstatné je naopak samotné vnější chování politické strany. Nezáleží pak, zda je zaštitována nacionálním socialismem, komunismem nebo třeba i liberální, konzervativní či sociálnědemokratickou politickou doktrínou.

Nemohu opomenout ani značnou neefektivnost takového rozhodnutí, byť si uvědomuji, že tato výtka míří spíše vůči navrhovateli než vůči soudu. Přestože rozhodnutí má směřovat k ochraně demokratického zřízení, skutečnost je taková, že více než hranici budoucímu jednání udělalo toto řízení politické ideologii Dělnické strany nesmírnou reklamu. A to zejména díky veřejným sdělovacím prostředkům, které o jednání s Dělnickou stranou informovaly ať už hlavními články v tisku či živým přenosem přímo z jednání. Naopak pro demokracii jako takovou rozpuštění Dělnické strany podle mého názoru příliš popularity nepřineslo. Jestliže přijmeme heslo „nejsme jako oni“ jako jednu ze zásadních idejí v politickém vývoji porevolučního státu, ztratila rozpuštěním Dělnické strany naše demokracie argumentační zbraň vůči restriktivním totalitním režimům.

Volební výsledky výše uvedené bohužel pouze potvrzují. Zatímco v posledních volbách do Evropského parlamentu Dělnická strana získala zhruba 25 tisíc hlasů (1,07 %), ve volbách do Poslanecké sněmovny o necelý rok později její nástupkyně Dělnická strana sociální spravedlnosti

dosáhla již 60 tisíc hlasů (1,14 %).⁹ Samozřejmě si uvědomuji nesrovnatelnost obou těchto voleb. Nicméně tato čísla přinejmenším dokazují, že ideologie Dělnické strany (ve které podle mého Dělnická strana sociální spravedlnosti bezzbytku – byť možná ne již tak flagrantně – pokračuje) žádnou větší újmu neutrpěla. Domnívám se, že vláda má efektivní a demokratické metody, jakými potlačovat extremistické ideologie. Měla by se zejména snažit snižovat sociální napětí a jiné společenské problémy, na kterých si tyto ideologie budují svoji popularitu. Od věci by zajisté nebylo ani zlepšení vzdělávání ve školách i mimo ně ohledně toho, čeho jsou totalitní ideologie, které vychází z podobných myšlenek, schopné. Odstraňování politických stran soudní cestou však, ze všech zmíněných důvodů, za takovou efektivní a demokratickou metodu nepovažuji.

---

⁹ *Volby.cz* : ČSÚ [online]. 2011 [cit. 2011-05-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.volby.cz>>.